

«ТАСДИҚ МЕКУНАМ»

ректори Донишгоҳи давлатии Кӯлоб
ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ
доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессор


«19» _____ с. 2022


ХУЛОСАИ

Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ

Диссертатсияи докторанти PhD-и Камолов Шодмонҷон Валихонович дар мавзӯи «Фалсафаи иттилоот ва ҷаҳонбинии муосири илмӣ» барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа PhD ба шиносномаи ихтисосҳои Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯи ихтисоси 6D020100 – Фалсафа мутобиқат менамояд.

Дар давраи таҳия намудани диссертатсия Камолов Шодмонҷон Валихонович докторанти PhD аз рӯи ихтисоси фалсафа дар назди кафедраи фалсафаи ДДК ба номи А.Рӯдакӣ маҳсуб меёфт. Ҳамзамон дар кафедраи мазкур аз соли 2016 ҳамчун ассистент ва аз соли 2020 инҷониб ҳамчун муаллими калон фаъолият мекунад.

Рохбари илмии Камолов Ш.В. доктори илмҳои фалсафа, профессори кафедраи фалсафаи Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ Ибодов Маҳмадулло Орифович мебошад.

Диссертатсияи Камолов Шодмонҷон Валихонович дар мавзӯи «Фалсафаи иттилоот ва ҷаҳонбинии муосири илмӣ» таҳқиқоти комилу анҷомёфтаи илмиест, ки дорои аҳамияти назариявӣ амалӣ мебошад. Диссертатсия дар ҷаласаи васеи раёсати илм ва инноватсияи Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ муҳокима гардида, барои Ҳимоя тавсия дода шуд ва чунин хулоса пешниҳод гардид:

Муаллиф дар пажӯҳиши мавзӯъ таъкид намудааст, ки дар ҷорҳои охири асри XX ва ибтидои асри XXI инсоният ба давраи нави рушди худ - марҳилаи бунёди ҷомеаи иттилоотӣ қадам ниҳодааст. Ҳамзамон, бо рушди бемайлони технологияҳои иттилоотӣю коммуникатсионӣ, ба амал омадани инкилобҳои иттилоотӣ ва бо пайдоиш, гузариш ва диққати махсус ба ифодаи ҷомеаи иттилоотӣ, ки шиори асри мо гаштааст, мафҳуми иттилоот муҳаққиқони ҳама самтҳоро аз табиатшиносӣ то гуманитарӣ ба худ ҷалб намудааст. Олимон ва коршиносон муайян

намудаанд, ки технологияҳои иттилоотии муосир ба тамоми соҳаҳои ҳаёти инсонӣ реша давонда, ба таври мутгасил муҳити моро дигаргун месозанд. Ҳамзамон, афзоиши нақши соҳаи иттилоотӣ, роҳҳои автоматикунории он ба бунёди компютерҳо, Интернет ва дар маҷмӯъ ба иттилооткунории тамоми ҷомеа ва дар навбати худ ба пайдоиши консепсияҳои фалсафӣ-иҷтимоӣ ва футурологии «ҷомеаи иттилоотӣ»-и имрӯза оварда расонидааст. Дар ин замина, иттилоот ва ҳосиятҳои он объекти таҳқиқи соҳаҳои гуногуни илм аз табиатшиносӣ то гуманитарӣ гардида, ба мафҳуми калидии манзараи муосири илмии олам мубаддал гаштааст ва бе фаҳмиши моҳияти асосии он тасаввуроти мо нисбати воқеият ботил ва ғалат менамояд.

Ҳаёти имрӯзаи инсонро бе ихота ва истифодабарии технологияҳои иттилоотӣ ва коммуникатсионӣ тасаввур кардан номумкин аст. Воқеияти иттилоотии муосир ва тағйироти ба он вобаста дар таҳаввулотии минбаъдаи инсон нақши беназирро бозида истодаанд. Ба андешаи муҳаққиқон, имрӯзҳо технологияҳои иттилоотӣ ва коммуникатсионӣ имкон медиҳанд, ки қобилиятҳои эҷодии инсон бо имкониятҳои эҷодии низомҳои кибернетикӣ ва компютерҳо муттаҳид гарданд. Дар баробари ғояи пайдоиши одами нав – киборг (омехтаи одаму МЭХ), олимон ва муҳаққиқон масъалаи ташаккули ҳомо интеллигенс ва ҳомо электроникусро ба миён гузоштаанд. Ин ҳолат метавонад дар оянда ба шаклҳои рафтор, фаъолияти иҷтимоӣ, тарзи зист, инчунин ба таҳаввулотии сотсиотехникӣ ва антропологии инсон таъсири ҷиддӣ расонад. Пас, саволе ба миён меояд, ки рушди босуръати техника ва технология, истифодаи технологияҳои иттилоотӣ-коммуникатсионӣ инсониятро дар оянда ба кучо мебаранд? Ё худ дар зери таъсири ин омил, инсон моҳияти биологии худро дар оянда нигоҳ дошта метавонад ё не? ва дигар саволҳо, ки то ҳол мутаассифона номуайян мондаанд. Таҳқиқу пажӯҳиши саволҳои мазкур низ яке аз масъалаҳои калидии фалсафа ва илми муосирро ташкил додаанд.

Имрӯз мо шоҳид ва иштирокчии фаъоли давраи нави прогресси иҷтимоӣ – ташаккули ҷомеаи нави иттилоотии глобалӣ мебошем. Ҷомеаи нави иттилоотӣ имконияти арзишмандро барои баланд бардоштани ташкили ҳаёт, сифати зиндагӣ ва рушди қобилиятҳои нави эҷодӣ муҳайё месозад. Ин ҳолат ташаккули фалсафа ва ҷаҳонбинии нави иттилоотиро тақозо дорад. Инсонии муосир худро бошандаи на сотсиосфера, балки инфосфера – муҳити иттилоотӣ эҳсос менамояд. Дар ин замина, манзараи иттилоотии олам ҳамчун ҷавҳари ҷаҳонбинии нави илмӣ дар мафкураи одамон мақоми марказӣ касб намуда истодааст.

Ҷаҳонбинии нави иттилоотӣ ва тағйироти ба он вобаста дар рушди ҳаёти иҷтимоӣ, сиёсӣ ва фарҳангии ҳаёти ҷомеаи мо, бахусус, ҷавонон нақши боризро бозида истодааст. Ташаккули ҷаҳонбинии мазкур на танҳо барои ҷавонон, балки барои кулли сокинони солимфикри ҷомеаи имрӯза зарур мебошад. Воқеияти иттилоотии имрӯза нишон медиҳад, ки ҳеч як инсон, аз ҷумла шахси ҷавон аз таъсири пуршиддати омили иттилоотӣ дар қанор буда наметавонад. Ин ва дигар мушкилоте, ки дар раванди омӯзиши фалсафаи иттилоот ба миён меоянд, мубрами таҳқиқоти мазкурро муайян мекунад.

Теъдод ва мазмуни интишороти натиҷаҳои илмӣ муаллиф ба мухтавои диссертатсия ва автореферати он мувофиқат менамояд.

ИНТИШОРОТИ НАТИҶАҲОИ АСОСИИ ТАҲҚИҚОТ

Мақолаҳои илмӣ, ки дар маҷаллаҳои тақризшавандаи тавсиянамудаи ҚОА-и назди Президенти ҶТ ва ҚОА-и назди Президенти ФР нашр шудаанд:

1. Камолов Ш.В. Фалсафаи иттилоот ва ҷаҳонбинии муосири илмӣ [Матн] / Ш.В. Камолов // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. – Душанбе. – 2019. – №9. – С. 233-238. ISSN 2074-1847;
2. Камолов Ш.В. Таҳлили фалсафӣ ва умумилмӣ мафҳуми иттилоот [Матн] / Ш.В. Камолов // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. – Душанбе. – 2019. – №10 (2). – С. 134-139. ISSN 2074-1847;
3. Камолов Ш.В. Информация как ключевое понятие в понимании современной научной картины мира [Текст] / М.О. Ибодов, Ш.В. Камолов // Вестник Таджикского национального университета. – Душанбе. – 2020. – №7 – С. 152-156. ISSN 2074-1847;
4. Камолов Ш.В. Иттилоот ва таҳаввулот [Матн] / М.О. Ибодов, Ш.В. Камолов // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. – Душанбе. – 2021. – №8. – С. 139-144. ISSN 2074-1847;
5. Камолов Ш.В. Фаҳмиши мафҳуми таҳаввулотгароии универсалӣ дар манзараи муосири илмӣ олам [Матн] / М.О. Ибодов, Ш.В. Камолов, А.С. Раҷабов // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. – Душанбе. – 2022. – №2. – С. 101-107. ISSN 2074-1847;
6. Камолов Ш.В. Таъсири иттилоот ба таҳаввулоти ояндаи инсон [Матн] / М.О. Ибодов, Ш.В. Камолов // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. – Душанбе. – 2022. – №8. – С. 103-113. ISSN 2074-1847;

Мақола ва фишурдаи интишорот дар маҷмуаи маводи Конференсияҳои ҷумҳуриявӣ ва байналмилалӣ

7. Камолов Ш.В. К проблеме информационной компетентности преподавателя вуза [Текст] / Ш.В. Камолов // Маводи конференсияи илмӣ-амалии ҷумҳуриявӣ «Муаммо ва дурнамои ташаккули салоҳияти касбӣ-

- педагогии омӯзгори оянда» (ш. Хучанд, 24 майи соли 2019). – Хучанд, – 2019. – С. 24-28. ДДХ ба номи Б.Ғафуров;
8. Камолов Ш.В. Девиантное поведение молодёжи и формы его проявления [Текст] / Ш.В. Камолов / Сборник республиканской научно-практической конференции «Ценностные ориентации современной молодежи в условиях светского демократического государства: особенности и тенденции» (г. Душанбе, 28 ноября 2018 г.). – Душанбе, – 2019. – С. 116-126. РТСУ;
9. Камолов Ш.В. Иттилоот ва таҳаввулот [Матн] / М.О. Ибодов, Ш.В. Камолов / Маводи конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-амалӣ «Ғояи таҳаввулотгароии умумичаҳонӣ дар фалсафаи илми муосир» (ш. Кӯлоб, 20 ноябри соли 2020). – Кӯлоб, – 2020. – С. 13-21. ДДК ба номи А.Рӯдакӣ;
10. Камолов Ш.В. Информация как ключевое понятие в понимании современной научной картины мира [Матн] / Ш.В. Камолов / Маводи конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-амалӣ «Ғояи таҳаввулотгароии умумичаҳонӣ дар фалсафаи илми муосир» (ш. Кӯлоб, 20 ноябри соли 2020). – Кӯлоб, – 2020, – С. 50-58. ДДК ба номи А.Рӯдакӣ;
11. Камолов Ш.В. Природа информации: материальные и идеальные аспекты [Матн] / Ш.В. Камолов / Маводи конференсияи илмӣ-назариявии умумидонишгоҳӣ дар мавзуи «Пешвои миллат интиҳоб ва ифтихори тоҷикон» (ш. Кӯлоб, 16 ноябри соли 2020). – Кӯлоб, – 2020, – С. 160-164.
12. Камолов Ш.В. Назари фалсафӣ ба иқтисодиёти иттилоотӣ ва виртуалӣ [Матн] / Ш.В. Камолов, Т.З. Мирзоев / Маводи конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-амалӣ «Илми бунёдӣ – асоси тақмили технологияҳо ва маводҳо». – Душанбе, – 2021, – С. 138-142. АМИТ МТТИ;
13. Камолов Ш.В. Нақши технологияҳои иттилоотӣ-коммуникатсионӣ дар фаъолгардони раванди таълим [Матн] / М.О. Ибодов, Ш.В. Камолов / Маводи конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-амалӣ дар мавзуи «Навгониҳо дар таҳсилоти олии касбии муосир» бахшида ба 30-солагии истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон (ш. Кӯлоб, 19 март соли 2021). – Душанбе, – 2021, – С. 271-274. ДДК ба номи А.Рӯдакӣ;
14. Камолов Ш.В. Афзоиши омили иттилоотӣ ва таъсири он ба таҳаввулоти ояндаи инсон [Матн] / М.О. Ибодов, Ш.В. Камолов / Маҷмуаи маводи конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-амалӣ «Диалог науки и философии в XXI веке» (ш. Душанбе, 21 апрели соли 2022). – Душанбе, – 2022, – С. 146-156. ДСРТ;
15. Камолов Ш.В. Человек как объект и субъект глобальных проблем [Текст] / Ш.В. Камолов, Ч.К. Рашидов / Сборник материалов республиканской научно-практической конференции «Диалог науки и философии в XXI

веке» (г. Душанбе, 21 апреля 2022г.). – Душанбе, – 2022, – С. 139-146. РТСУ.

Аҳамияти назариявӣ ва амалии таҳқиқоти диссертатсионӣ аз он иборат аст, ки муқаррарот ва хулосаҳои назариявӣ, натиҷаҳои дастрасшуда дар коркарди асосҳои фалсафӣ ва методологии концепсияҳои иттилоотӣ ва ташаккули ҷаҳонбинии нави иттилоотӣ саҳми хешро мегузорад. Рисолаи таҳқиқотии пешниҳодшуда барои бунёди тасаввуроти амиқ дар бораи воқеияти иттилоотӣ, мушкилот, равияҳо ва зиддиятҳои гуногуни ҷойдошта дар ин ҷода мусоидат менамояд. Натиҷаҳои бадастомадаи кори илмӣ-таҳқиқотӣ метавонанд дар рушди минбаъдаи коркардҳо, инчунин, дар муайян намудани равишҳои фанҳои нави фалсафаи иттилоот ва информология истифода карда шаванд. Маводи таҳқиқотии дастрасшуда метавонад шаҳрвандони Тоҷикистон, аз ҷумла, ҷавонро аз таъсири ахбору иттилооти манфӣ ҳифз кунад. Инчунин, аҳамияти илмӣ-амалии рисолаи таҳқиқотӣ дар он ифода меёбад, ки натиҷаҳои таҳқиқотро метавон ҳангоми таълими фанҳои фалсафа, фалсафаи табиатшиносӣ, фалсафаи илм, фарҳангшиносӣ, антропология ва ғайра истифода кард.

Эътимоднокии натиҷаҳои бадастомада ва хулосаҳои муаллиф ба воситаи илмияти диссертатсия, методология ва методҳои истифодашуда, адабиёти илмии истифодашуда ва аз ҷониби муаллиф мустақилона мавриди омӯзиш қарор гирифтани мавзӯи таҳқиқотӣ асоснок карда мешавад. Муаллиф натиҷаҳои таҳқиқоти худро дар шакли мақолаҳои илмӣ ҷоп намудааст. Мазмуну мундариҷаи диссертатсия ба талаботи муқарраргардида ҷавобгӯ буда, таҳқиқоти илмии анҷомёфта ба шумор меравад. Автореферати диссертатсия мухтавои асосии таҳқиқоти мазкурро пурра ифода менамояд.

Саҳми шахсии докторанти дарёфти дараҷаи илмӣ дар муайян намудани мақсад ва вазифаҳои таҳқиқот, муайян намудани объект ва предмети таҳқиқот, гузоштани масъалаҳои асосии таҳқиқот, коркард ва тафсири маълумоти бадастомада, коркарди муқаррароти назариявӣ ва методӣ, пешниҳод намудани тавсияҳои амалӣ инъикос меёбад. Хулосае, ки дар диссертатсия ба назар мерасанд, натиҷаи таҳқиқоти мустақилонаи докторант ба шумор мераванд.

Камолов Шодмонҷон Валихонович аз уҳдаи анҷом додани таҳқиқоти илмӣ баромада, вазифаҳои дар назди худ гузошташударо пурра иҷро намудааст. Диссертатсия кори илмию таҳқиқотии мустақилона анҷомдодашудаи муаллиф мебошад, ки дар омӯзиши минбаъдаи илмҳои фалсафа, фалсафаи иттилоот, информология, инчунин ташаккули манзараи нави илмии олам саҳми арзанда

